

EUROPA IN CRISIS COEN TEULINGS e.a.

EUROPA IN CRISIS

HET CENTRAAL
PLANBUREAU OVER
SCHULDEN EN
DE TOEKOMST VAN
DE EUROZONE

COEN TEULINGS e.a.

Waarom dit boek?

- Vergelijkbaar met *De Grote Recessie* van 2 jaar geleden
 - qua vorm en stijl
 - qua beoogde doelgroep
- Euro-crisis ingrijpend voor ons dagelijkse leven / welvaart
- oplossing beslissend voor toekomst Europa
- belangrijk dat bredere groep mensen daarover mee kan praten
- dit soort boeken blijft voor CPB uitzonderlijk

Verdrag van Maastricht 1992

- Barry Eichengreen schreef in 1992:

Should the Maastricht treaty be saved?

- Toen al aarzelingen bij ontwerp van de EMU
- Ontstaan EMU had meer een politiek dan een economisch doel

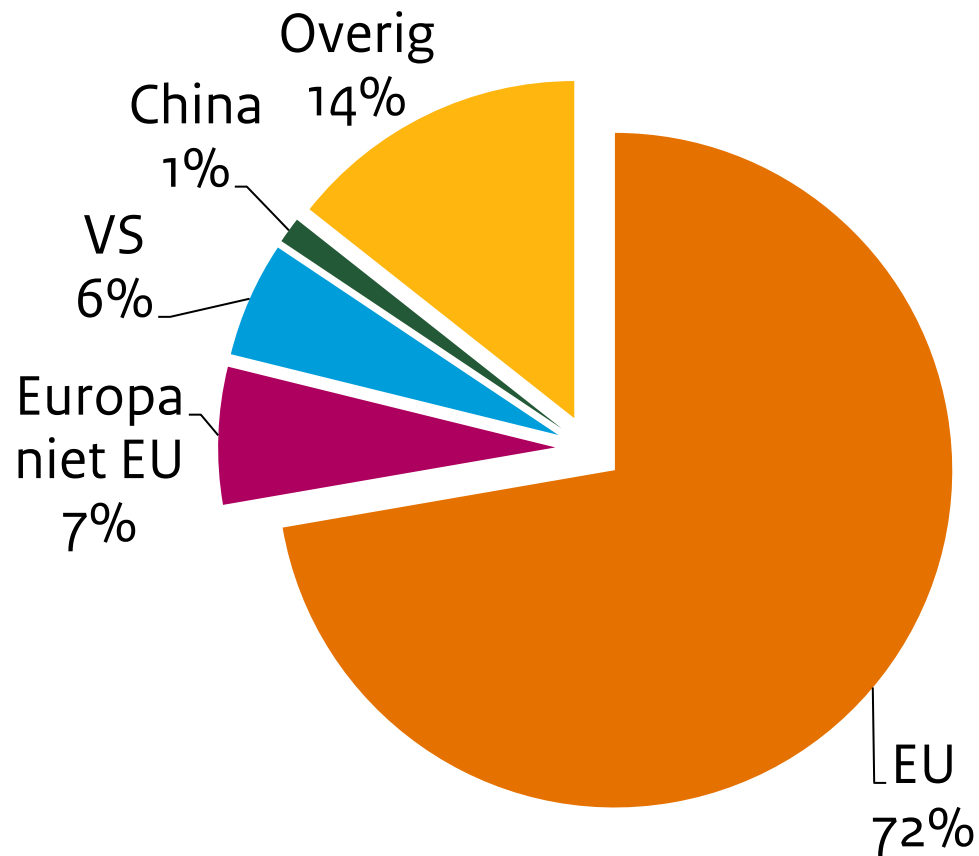

De kosten en baten van Europa

- Eén Europese markt levert één maandsalaris op
 - meer handel, concurrentie en innovatie
 - schaalvergroting
 - beperking van de macht van nationale kampioenen
- Voordelen van de invoering van één munt minder duidelijk: één weksalaris
- Kosten afschaffen van één munt zijn enorm
 - juridische kosten: in welke valuta luidt een vordering
 - appreciatie van munteenheid Noord Europa, verlies concurrentie
 - problemen bij het bankwezen
 - verlies op vorderingen voor onder meer pensioenfondsen

Europa veruit grootste afzetmarkt voor Nederland

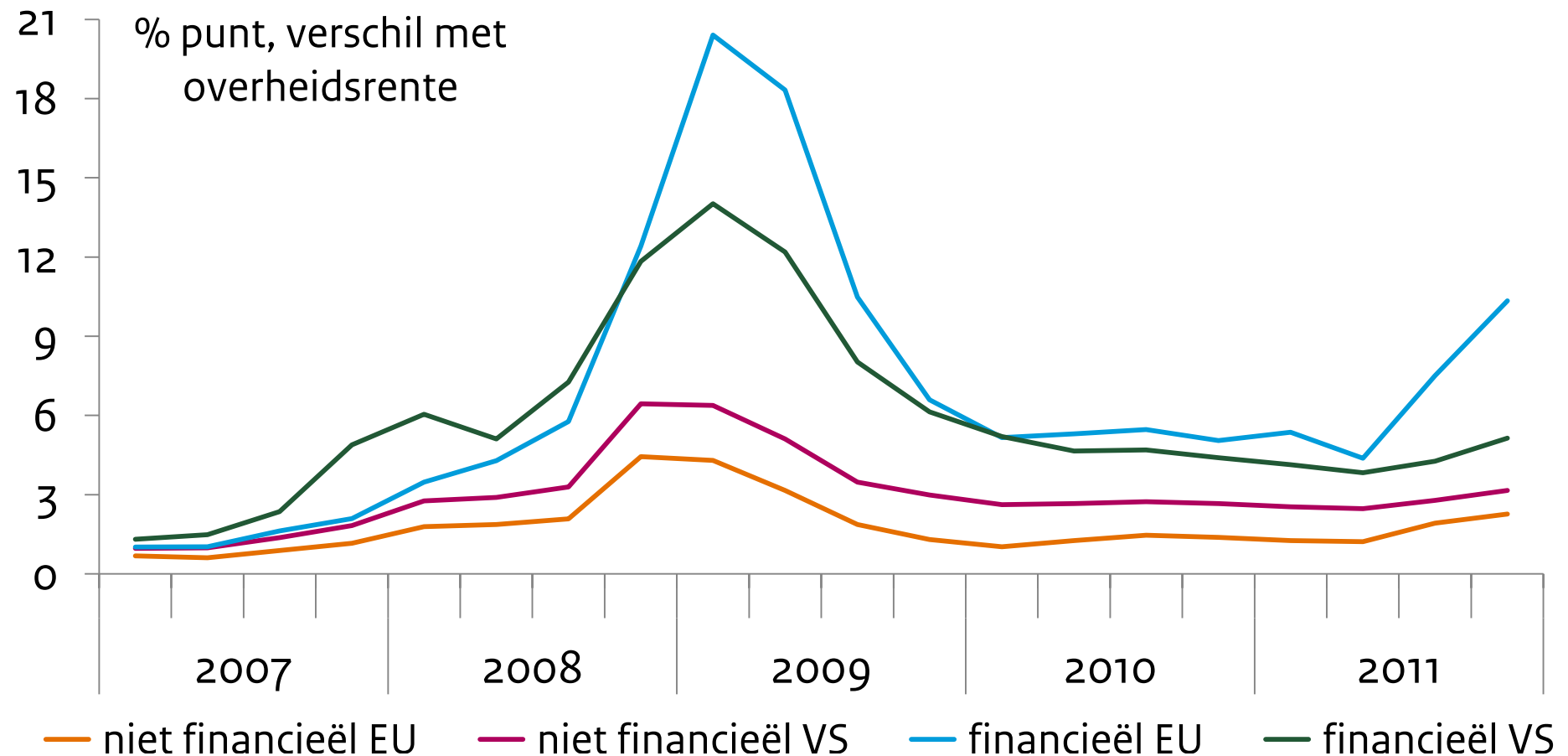

Perifere eurolanden vallen vooral op door de toename van het tekort op de lopende rekening

	Financieringsoverschot van de overheid		Overschot op de betalingsbalans		Toename investeringen
Griekenland	- 5,4	Portugal	- 9,4	Ierland	7,1
Portugal	- 3,7	Griekenland	- 8,4	Spanje	4,8
Italië	- 2,9	Spanje	- 5,8	Finland	2,6
Frankrijk	- 2,7	Ierland	- 1,8	Luxemburg	2,5
Duitsland	- 2,2	Italië	- 1,3	Griekenland	1,9
Oostenrijk	- 1,6	Frankrijk	0,5	Frankrijk	1,7
Nederland	- 0,6	Oostenrijk	2,3	Italië	0,9
België	- 0,4	België	3,0	België	0,5
Spanje	0,3	Duitsland	3,2	Portugal	- 0,4
Ierland	1,5	Nederland	5,5	Oostenrijk	- 0,6
Luxemburg	2,3	Finland	6,2	Nederland	- 1,3
Finland	4,1	Luxemburg	10,6	Duitsland	- 2,6

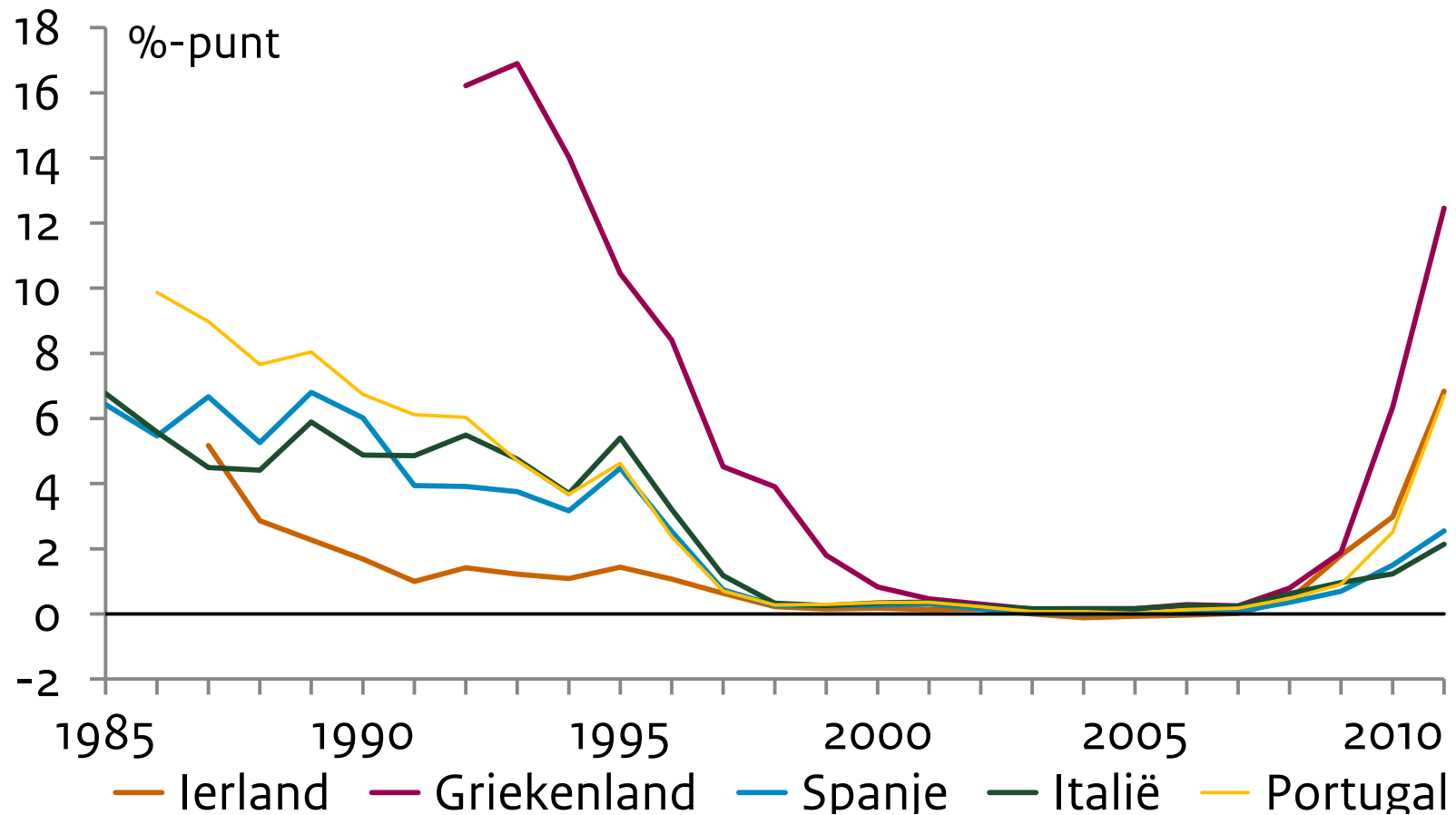

Snelle herkapitalisatie Europese banken nodig

Lage rente voor overheden perifere landen

Waarom werkt muntunie wel in VS en niet in EU?

- Verenigde Staten
 - grote federale begroting (20-30 cent per \$), hoge federale schuld
 - kleine begroting staten, lage schuld van individuele staten
 - strikte begrotingsregels in grondwet van staten
 - federaal depositogarantiestelsel
- Europa
 - kleine federale begroting (1 cent per Euro)
 - grote begroting lidstaten (40-50 cent per Euro), hoge schuld lidstaten
 - nauwelijks bindende (grond)wettelijke begrotingsregels
 - nationale depositogarantiestelsels

Lange termijn: overdracht bevoegdheden nodig

- Muntunie functioneert alleen met voldoende federale bevoegdheden
- Overdracht bevoegdheden op 4 punten
 1. Europees banktoezicht
 2. Europees noodfonds/depositogarantiestelsel voor banken
 3. Preventief Europees begrotingstoezicht voor lidstaten
 4. Europees noodfonds voor lidstaten met liquiditeitsproblemen
- Begrotingstoezicht en noodfonds geen rol voor ECB
 - Monetair beleid = onafhankelijk, geen directe democratisch legitimatie
 - Fiscaal beleid = verdelingsvraag, democratische legitimatie

Beleid korte termijn: vergroting noodfonds

- Eurocrisis brengt steeds nieuwe landen in problemen
- Daardoor komt groei in 2012 en daarna steeds verder onder druk
- Groeivertraging nu belangrijkste bron hogere tekorten en schuld
www.cpb.nl/blog/lekker-zelf-rekenen-aan-de-europese-overheidsschuld-2
- Crisis werkt nu zelfversterkend
- Dus: Besmetting een halt toeroepen

- Geloofwaardig hervormingsprogramma's, vooral voor Italië
- Effectieve vergroting noodfonds nodig, "*The Big Bazooka*"
- Duitsland heeft als grootste land het voortouw
- Echter: Nederland vanwege goede uitgangspositie belangrijk
- Overtuigend commitment van EU-leiders cruciaal

EUROPA IN CRISIS COEN TEULINGS e.a.

EUROPA IN CRISIS

A stylized map of Europe is centered on the page, composed of various colored segments (blue, red, green, orange, yellow, black, white) that form the outline of the continent. The segments are arranged in a way that suggests movement or a fragmented whole.

HET CENTRAAL
PLANBUREAU OVER
SCHULDEN EN
DE TOEKOMST VAN
DE EUROZONE

COEN TEULINGS e.a.